

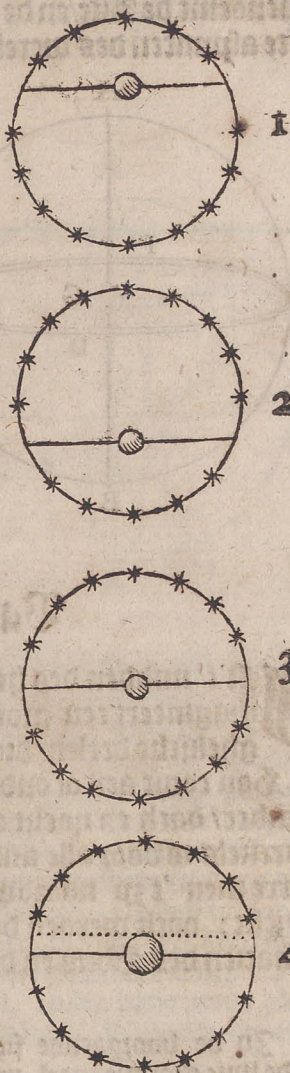
schaduwte des Aertrijcks gheraecht werdt / die schaduwte vertoont haer altijd rondt. Soo d'Erde vierkant driekant ofte van ander soym waer / de schaduwte in de Maen zoude oock vierkant driekant ofte van ander soym wesen : Want van sulck ghestalt eenich lichaem is / soodanigh is oock zijn schaduwte. Dewyl dan de schaduwte des Aertrijcks altijd en van alle zyden rondt is / het Aertrijck selve moet oock noodsaeckelijck rondt zijn.

Dat den hemel rondt is mercken wy upt der ooghe / maer wert alderklaerst bekendt upt de circularre beweginghen der hemelsche Lichten / als van Son Maen en sterren.

III Hoofdstuck.

Dat de Erde in't midden des werelts is.

Dat het Aerdrijck in't midden des werelts staet / can upt die navolgende klaer verstaen werden : Indien de Aerdkloot niet in't midden der werelt / maer den hemel aen d'een zyde naerder stont : t zoude ghebedren / dat de sterren in haren dagelijck-schen omloop / als aen d'ander op d'een zyde de aerde zouden naerder zijn / en daer ober grooter op ons ghesicht vertoonen / als op d'ander : Oock wanneer dat deel des hemels / d'aerde naest / boven ons was / dat wy minder als den halven hemel zouden sien / na uptwysen deses eersten figuers / en ter contrarie / wanneer het deel des hemels / wijdeste vā ons / boven ons was / wy zouden meer als den halven hemel zien / na uptwysen deses tweeden figuers. Maer staende op't black des Aerdkloots / wy sien de sterren (in wat gheweste des hemels dat het oock zy) altijd van eender grootte / en 't is door d'erbaringh kennelijck / dat wy altijd even d'eene helfte des hemels sien / en d'ander helfte voor ons ghesicht verborghen is / daer upt is openbaer / nae uptwysen deses derden figuers / dat de Erde staet in't midden des werelts. Oock is daer upt te mercken / dat de Aerdkloot by den hemel is te ghelijcken niet meer als een punt / sonder dicke : want zoo de Erde eenighe dicke hadde ten aensien van den hemel / men zoude (staende op de Erde) om die oorsaecke wil / den halven hemel niet connen sien / nae uptwysen deses vierden figuers.

IIII Hoofdstuck.

Van de grootheyte des Aerdrijcks.

Alhoewel de Aerdkloot (als gheseydt is) ten aensien van de ober groote wyde des hemels niet meer is als een punt / zoo is zy nochtans op haer selven aenghesien / een groote lichsem ; hebbende in zijn meeste ommevangh 5400 duysende mylen / dat werdt aldus bekendt : Soo men de gheheele circkel